

EUROPEAN CONFERENCE

Conference Proceedings

VII International Science Conference
«Problematic questions of science and
problems of development»

October 30 - November 01, 2023

Berlin, Germany

PROBLEMATIC QUESTIONS OF SCIENCE AND PROBLEMS OF DEVELOPMENT

Abstracts of VII International Scientific and Practical Conference

Berlin, Germany

(October 30 - November 01, 2023)

10.	Гамкало О.Б., Демків Х.С. РОЛЬ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	44
11.	Дугієнко Н.О., Пилипенко А.О. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ІТ-ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ	47
12.	Діденко І.А., Мірошник О.Ю. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	52
13.	Осіпова Л.В., Шмигленко В.О. БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	56
14.	Хайло В.О., Хайло Я.М. СТРАТЕГІЧНИЙ ДРЕЙФ ЯК ПЕРЕДУМОВА РЕФОРМИ ПІДПРИЄМСТВ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІСТ	60
GEOLOGY		
15.	Ішков В.В., Дрешпак О.С., Чечель П.О. ХАРАКТЕРИСТИКА АТРИТОВОГО ВУГІЛЛЯ НОВО- ДМИТРОВСЬКОГО БУРОВУГІЛЬНОГО РОДОВИЩА (УКРАЇНА)	65
16.	Чернобук О.І. ЗВ'ЯЗОК МІЖ ГЕРМАНІЄМ ТА ФТОРОМ У ВУГІЛЬНОМУ ПЛАСТІ С7Н ШАХТИ "ПАВЛОГРАДСЬКА"	83
HISTORY		
17.	Turaqulov A.A. THE SIGNIFICANCE OF FOOTBALL SPORT IN THE SOCIALIZATION OF YOUTH	101
18.	Авдєєнко К.Є., Комаров В.О. КОРОТКИЙ НАРИС РОЗВИТКУ АВІАЦІЇ В УКРАЇНІ	104
19.	Дорошук С.Б. ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	111

Савицька Г.В.	Фінансова стійкість є економічним поняттям, яке відображає систему взаємовідносин, де підприємство розвиває тенденцію до збільшення фінансового потоку в межах соціально можливих темпів росту. Вона здатна забезпечувати активне інвестування та зростання оборотного капіталу, сприяє відновленню робочої сили, формує фінансові резерви та приймає участь у формуванні бюджету за умови збалансованого використання кредитних ресурсів та державних коштів.
Ващенко Л.О.	Фінансова стійкість підприємства означає стан його фінансових ресурсів, їхній розподіл і використання, що сприяє розвитку підприємства шляхом збільшення прибутку та капіталу, при цьому зберігаючи здатність до вчасного виконання фінансових зобов'язань в межах прийняттого рівня ризику.
Кочетков Є.П.	Суб'єкт господарювання вважається фінансово стійким, якщо він здатний придбавати активи, такі як основні фонди, нематеріальні активи і обігові кошти, виключно за рахунок власних фінансових ресурсів, і не створює небезпечної дебіторської або кредиторської заборгованості, а також завжди вчасно виконує свої фінансові зобов'язання.

Примітка* Джерело складено автором на основі даних [4]

Таким чином, аналіз таблиці 1 відображає різні підходи до визначення фінансової стійкості. Зокрема, Азріліян А.Н. вважає фінансово стійкими лише ті підприємства, які фінансуються виключно за рахунок власних коштів. Проте використання виключно власного капіталу може обмежити можливості підприємства щодо росту і збільшення прибутковості власного капіталу. Тому важливо визначити оптимальне співвідношення між власним та позиковим капіталом. Крім того, Белікова Т.В. видається категоричною у питанні утворення дебіторської та кредиторської заборгованості. У реальному ринковому середовищі підприємствам, залежно від фінансових можливостей їхніх партнерів, часто доводиться проводити торговельні операції як на готівку, так і в кредит [4, с. 321-322].

Фінансова стійкість підприємства розглядається з мікроекономічної точки зору як певна здатність окремих підприємств постійно підтримувати свою кредитоспроможність, платоспроможність та ліквідність на такому рівні, який забезпечує безперебійну діяльність і здатність генерувати прибуток [5, с. 45-46]. Оцінка ФСП зазвичай базується на значеннях відповідних фінансових показників. З цього випливає, що ФСП повинна розглядатися як об'єкт менеджменту, який потребує оцінки, регулювання та контролю. Водночас, ФСП виступає як фундаментальний параметр функціонування підприємства, і без нього стабільний розвиток підприємства є неможливим [6, с. 108-109].

Таким чином, фінансова стійкість підприємства є однією з найважливіших складових його успішної діяльності та стійкого розвитку в умовах сучасного бізнес-середовища. Ця тема має величезне значення для керівництва підприємствами, інвесторів, кредиторів та всіх зацікавлених сторін [5, с. 47]. Фінансова стійкість визначається як здатність підприємства зберігати сталість та надійність своєї фінансової позиції в умовах змінного середовища. Це означає, що підприємство здатне виконувати свої фінансові зобов'язання, забезпечувати

ліквідність, збалансовувати власний та залучений капітал, збільшувати фінансовий потік та інвестувати у свій розвиток.

Висновки. Теоретичні аспекти регулювання фінансової стійкості підприємства є ключовими у підтриманні його успішності та стійкості в сучасному економічному середовищі. Фінансова стійкість стає детермінантом для визначення, наскільки підприємство може витримати фінансові труднощі, ризики та стрес-тести, які можуть виникнути в умовах постійних змін та нестабільності. У цьому дослідженні були розглянуті різні аспекти фінансової стійкості підприємства, включаючи аналіз важливих фінансових показників, роль керівництва в управлінні стійкістю, методи регулювання та стратегії для досягнення фінансової стійкості.

Загальний висновок з цього дослідження полягає в тому, що фінансова стійкість підприємства вимагає комплексного підходу, у якому враховуються як внутрішні, так і зовнішні фактори. Ключовими чинниками в досягненні фінансової стійкості є ефективне управління ресурсами, аналіз фінансової звітності, стратегічне планування та реагування на зміни в економічному середовищі. Важливо також пам'ятати, що фінансова стійкість не є статичним поняттям, і вона вимагає постійного моніторингу та адаптації до нових обставин.

Література

1. Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2005. 592 с
2. Заюкова М.С. Теорія фінансової стійкості підприємства : монографія. Вінниця : Вид-во «Універсум», 2109. 155 с.
3. Москалець К.М. Визначення поняття та функцій категорії «фінансова стійкість» як критерію ефективності фінансової діяльності підприємства. *Materialy VI Mędzynarodowej naukowipraktycznej konferencji «Nauka I wyksztaicenie bez granic – 2020»*. 2020. С. 81–88.
4. Кальченко О. Теоретичні аспекти формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємства. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2016. № 2. С. 320-326.
5. Кучеренко К. В. Фінансова стійкість як чинник та індикатор економічної безпеки промислового підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 7(2). С. 44-46.
6. Кремень В.М., Щепетков С.Я. Оцінювання фінансової стійкості підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2011. № 1(115). С. 107–115

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Осіпова Лариса Василівна

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри економіки та міжнародних відносин
Вінницький торговельно-економічний інститут Київського торговельно-
економічного університету

Шмигленко Вікторія Олегівна

здобувач вищої освіти факультету економіки, менеджменту і права
Вінницький торговельно-економічний інститут Київського торговельно-
економічного університету

Безробіття є невід'ємною частиною ринкової економіки і є одним з негативних наслідків дії основного закону ринку – закону попиту та пропозиції. Усі країни світу намагаються подолати це явище, але до цього часу жодній не вдалося повністю його усунути. За даними Організації Об'єднаних Націй (ООН), кожен третій працездатний у світі сьогодні перебуває без роботи або працює на випадкових або сезонних роботах. Тому безробіття залишається важливою соціальною проблемою сучасного суспільства [1].

Загалом, безробіття є найактуальнішою проблемою, з якою стикається населення України. Ця поширеність безробіття пояснюється неефективним використанням робочої сили в минулому і відсутністю економічних умов, які дозволили б людям використовувати свої навички у продуктивній роботі за справедливою оплатою.

Безробіття є макроекономічною проблемою, її формування обумовлене наступними факторами: 1) структурні зміни в економіці, які призводять до значних змін у структурі і обсягу попиту на робочу силу; 2) спад темпів економічного зростання, який призводить до зменшення кількості робочих місць і порушує баланс між кількістю працездатних і робочими місцями; 3) недостатній загальний попит; 4) інфляція, яка призводить до скорочення капітальних інвестицій і зниження реальних доходів населення, що збільшує пропозицію робочої сили при одночасному зменшенні попиту на неї; 5) незбалансованість цін на фактори виробництва, що спричиняє перевагу працездатних технологій; 6) сезонні коливання у виробництві, які призводять до змін у попиті на робочу силу; 7) науково-технічний прогрес, який збільшує невідповідність між попитом і пропозицією робочої сили. Це означає, що з розвитком технологічного прогресу відносна потреба в робочій силі зменшується.

Безробіття призводить до ряду негативних наслідків, включаючи: збільшення соціальної напруги; підвищення випадків психічних захворювань; посилення соціальних нерівностей; зростання злочинності; зменшення трудової активності населення; зменшення податкових надходжень; зниження ВВП (валового

національного продукту); падіння життєвого рівня населення; збільшення витрат на допомогу безробітним;

Незважаючи на всі негативні аспекти, безробіття також може мати позитивні сторони: підвищення соціальної цінності робочого місця, оскільки люди можуть більше цінувати свою роботу; збільшення особистого вільного часу та свободи вибору місця роботи, що дає більше можливостей для саморозвитку; зростання соціальної значимості й цінності праці, що може підштовхувати людей до більш відповідального підходу до роботи; збільшення конкуренції між працівниками, що може сприяти покращенню якості та ефективності праці; стимулювання підвищення інтенсивності і продуктивності праці, оскільки люди можуть шукати способи покращити свою ефективність на робочому місці; можливість для безробітних використовувати перерву в зайнятості для перепідготовки і підвищення рівня освіти, що може покращити їхні шанси на ринку праці.

Безробіття безпосередньо призводить до зниження життєвого рівня, оскільки допомога безробітним завжди нижча за заробітну плату і тимчасового характеру. Зростання безробіття призводить до зменшення споживчого та інвестиційного попиту, а також скорочує накопичення коштів у населення. Крім того, безробіття може важко вразити психологічно, завдаючи значних емоційних травм людям. Тому, якщо не здійснити заходів для зменшення безробіття, перед Україною виникнуть серйозні економічні та соціальні проблеми [3].

Загалом безробіття є важкою хворобою ринкової економіки яка несе за собою тяжкі соціально-економічні наслідки: незайняту робочу силу, що означає неефективне використання економічного потенціалу суспільства і веде до його прямих економічних втрат; зниження кваліфікації працівників в умовах тривалого безробіття. За результатами досліджень, працівник навіть після 3 місяців безробіття досягає попередньої продуктивності праці лише приблизно через 7 місяців; падіння попередньо досягнутого рівня життя [4].

На початку 2023 року, після повномасштабної війни в Україні, за оцінкою Київської школи економіки, було відзначено значні збитки в господарстві. Мінімум 109 великих і середніх підприємств різних форм власності понесли прямі фінансові втрати, загальна сума яких оцінюється на 13 мільярдів доларів. За оцінками експертів, повністю було зруйновано 19 (17%) приватних і державних підприємств серед великих і середніх, і ще 90 (83%) підприємств було частково пошкоджено. Ці руйнації мали серйозний вплив на ризики, пов'язані з працею, і на добробут працюючого населення та їхніх сімей. Внаслідок ракетних обстрілів та проблем з електроенергією та зв'язком, малі та мікропідприємства, які надають робочі місця для великого числа працездатного населення, стали стикаються з ускладненнями в їхній діяльності. Станом на початок листопада 2022 року, 12,4% малих підприємств та 8% мікропідприємств були повністю припинені, майже 24,6% і 22,5% відповідно майже припинили свою роботу, а 33,2% та 31,9% підприємств працювали лише частково. Іншими словами, лише близько 40% малих та мікропідприємств продовжують працювати на повну потужність. Ця ситуація негативно вплинула на індекс активності бізнесу, який скоротився до 35%.

Умови війни змушують компанії ретельно переглянути свої витрати, включаючи оплату праці. Деякі заходи щодо економії включають в себе перехід працівників на неповний робочий день (0,5 ставки), скорочення робочого часу та надання відпустки без оплати. З початку повномасштабної війни, 1320 тисяч працівників серед малих, середніх та мікропідприємств, що становить 28% від загальної кількості, були звільнені, 18% відправлені у відпустку без збереження заробітної плати, і 22% зазнали скорочення у розмірі заробітної плати.

За офіційною статистикою станом на 1 січня 2023 року, кількість безробітних становила 186,5 тисяч осіб, при цьому було доступно 21,2 тисячі вакансій. Іншими словами, на кожну вакансію припадало майже дев'ять зареєстрованих безробітних, які претендували на це робоче місце. Одночасно, кількість офіційно зареєстрованих безробітних осіб зменшилася через те, що деякі з них були вилучені з реєстру через міграцію за кордон та призов до Збройних Сил України. Важливо зауважити, що ця статистика не враховує осіб, які перебувають на тимчасово окупованих територіях. Крім того, не всі безробітні зареєстровані в державній службі зайнятості. За оцінками Міністерства економіки, на початку 2023 року кількість безробітних становила 2,6 мільйона осіб, а за оцінками Національного банку України ця цифра становила близько 4,2-4,8 мільйона осіб.

Україна також має особливість відсутності офіційного обліку безробіття, оскільки під час війни не ведеться облік громадян, які працюють неофіційно. Згідно з даними Державної служби статистики, до 24 лютого 2022 року кількість осіб, які займаються неофіційною зайнятістю, становила 3 мільйони осіб, із них 1,7 мільйона були незареєстрованими підприємцями. За припущеннями Міністерства економіки, під час війни кількість осіб, які працюють неофіційно, збільшилася. Присутність неофіційного сектору зайнятості деяким чином легше робить ситуацію, але ускладнює оцінку реального рівня безробіття.

Ситуація на молодіжному ринку праці залишається досить тривожною. Серед офіційно зареєстрованих безробітних, 23% належать до вікової категорії до 35 років. Молодь зазвичай є більш гнучкою та відкритою до змін, вона має більший потенціал для соціальної мобільності, професійного розвитку та довготривалої трудової кар'єри. Саме тому активна політика зайнятості, яка спрямована на підтримку під час війни та після її завершення, повинна спрямовуватися на підвищення рівня зайнятості, особливо серед молоді.

Отже, зменшення рівня безробіття є важливим пріоритетом для держави та вимагає негайних заходів. Один із ключових заходів - це розширення можливостей для працевлаштування. Створення нових робочих місць може запобігти тривалій стагнації виробничої активності, запобігти поширенню хронічного безробіття, зменшити економічне навантаження на тих, хто працює, підвищити мотивацію до праці, і призвести до зростання доходів, які надходять до бюджетів і соціальних фондів [2].

Список літератури

1. Майнуло В. В. Сучасні проблеми безробіття в Україні. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/17_05_2018/pdf/203.pdf

2. Безробіття в Україні в період повномасштабної війни. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/bezrobittya-v-ukrayini-v-period-povnomasshtabnoyi-viynu>
3. Полуяктова О. В. Проблеми безробіття в Україні. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/2_ukr/6.pdf
4. Осіпова Л. В. Загострення проблем ринку праці в умовах глобалізації. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/07/2021-1-E%D0%9D-20.pdf>